

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen de risico's die de gemeente loopt (*benodigde weerstandscapaciteit*) en de financiële middelen die de gemeente vrij kan maken om de nadelige gevolgen van deze risico's op te vangen (*beschikbare weerstandscapaciteit*). Dit wordt uitgedrukt in een ratio.

$$\text{Weerstandsvermogen of ratio weerstandscapaciteit} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$$

In onderstaande tabel (uit de nota Weerstandsvermogen en risicomangement 2015) staat voor de verschillende uitkomsten van de ratio de waardering aangegeven.

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2	Uitstekend
1,5 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,5	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Na een toelichting op de totstandkoming van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit worden beide onderdelen hieronder met elkaar in relatie gebracht in het weerstandsvermogen.

Vaststellen weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel staat de beschikbare weerstandscapaciteit opgenomen.

Weerstandscapaciteit (x 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
<i>Exploitatie (structurele weerstandscapaciteit)</i>			
Onbenutte belastingcapaciteit	2.146	2.284	2.057
Onvoorziene uitgaven	0	25	25
Bestedingsruimte	0	0	257
Begrotingssaldo	0	0	p.m.
<i>Vermogen (incidentele weerstandscapaciteit)</i>			
Incidentele bestedingsruimte		0	0
Algemene A-reserve	3.017	3.017	3.017
Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	805	805	1.907
Bestemmingsreserves	6.565	8.899	397
Stille reserves	pm	pm	pm
Totaal	12.533	15.030	7.660

De beschikbare weerstandscapaciteit is afkomstig uit diverse buffers in het eigen vermogen (incidentele weerstandscapaciteit) en in de exploitatie (structurele weerstandscapaciteit). Specifiek gaat het om de reserves, de onbenutte belastingcapaciteit en eventuele ruimte in de begroting (meerjarige bestedingsruimte).

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, stelpost onvoorziene uitgaven en de structurele bestedingsruimte.

De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen de voor 2019 geraamde opbrengsten uit onroerende zaakbelasting en de door het rijk vastgestelde normopbrengst voor dat jaar. De normopbrengst voor 2019 is vastgesteld op 0,1905 % van de WOZ-waarde. Dit is de door het rijk gehanteerde artikel 12-norm. De geraamde opbrengst voor 2019 inclusief de correctie in verband met leegstand is € 6.200.000. De 'normopbrengst' voor 2019 is € 8.257.000. De onbenutte belastingcapaciteit is daarmee € 2.057.000.

Voor onvoorziene uitgaven is een stelpost opgenomen van € 25.000.

Omdat de uitvoeringsagenda van bestedingswensen nog moet worden ingevuld. We hebben alleen de stelpost bestedingsruimte van € 257.000 meegenomen maar niet het begrotingsaldo 2019 van € 1.000.000.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserves (Algemene A-reserve en de reserve bouwgrondexploitatie), de bestemmingsreserves, de incidentele bestedingsruimte en de stille reserves.

Op basis van de nota Reserves en voorzieningen zijn de reserve Openbare ruimte en de reserve Woon- en leefomgeving bestemd voor toekomstige maatschappelijke investeringen. Deze reserves zijn daarom niet in deze tabel opgenomen. Hetzelfde geldt voor de overige bestemmingsreserves waarvoor een specifieke aanwending is voorzien.

Vanaf 2019 wordt, na overleg met de provincie, ook de conjunctuurreserve gezien als een bestemde reserve. Hierdoor wordt deze niet meer meegenomen in het bedrag van het weerstandsvermogen. De stille reserves zijn niet geïntariseerd.

Tabel opbouw weerstandsvermogen (x € 1.000)

Omschrijving reserve	Wel in weerstandsvermogen	Niet in weerstandsvermogen
Algemeen Weerstandsvermogen	3.017	
Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	1.907	

Conjunctuurreserve (C-reserve)		7.720
Egalisatie tarief afvalstoffenheffing	-	273
Openbare ruimte	-	986
Woon- en leefomgeving	-	920
Openbare verlichting	-	82
Dienstverleningsprogramma	-	92
Jeugdgezondheidszorg BDU CJG	347	
Gezondheidszorg vm Beilen	-	48
Waterplan	-	95
Alg. reserve Breedband	-	2.925
Reserve dekking kapitaallasten	-	10.608
Lokaal onderwijsbeleid	-	99
Onderhoud gebouwen	-	240
Reserve riolering	-	351
Vervangingsinvesteringen	-	1.179
Personeel/organisatiestructuur	50	
Totaal bestemmingsreserves	5.321	25.619

Benodigde weerstandscapaciteit

Om de risico's in beeld te krijgen zijn de risico's geïdentificeerd en beoordeeld volgens het risicomanagementmodel uit de nota Weerstandsvermogen en risicomanagement 2015

Per risico is ingeschat hoe groot de kans is dat deze zich voordoet en wat de gevolgen hiervan kunnen zijn. Dit is gebeurd aan de hand van de tabellen Kansscore en Klasse.

Tabel: Kansscore

Kansscore	Omschrijving	Toelichting
1	Minder dan of 1 keer per 10 jaar	Zeer onwaarschijnlijk
2	1 keer per 5-10 jaar	Onwaarschijnlijk
3	1 keer per 2-5 jaar	Waarschijnlijk
4	1 keer per 1-2 jaar	Mogelijk
5	1 keer per jaar	Vrijwel zeker

Tabel: Klasse

Klasse	Financieel gevolg	Imagobeeld	Referentiebeeld
A	< € 75.000	Zeer klein	Geen bedreiging voor de doelstellingen
B	Tussen € 75.000 en € 250.000	Klein	Minimale bedreiging voor de doelstellingen
C	Tussen € 250.000 en € 1.000.000	Midden	Bedreiging voor de doelstellingen

D	Tussen € 1.000.000 en € 1.500.000	Groot	Ernstige bedreiging voor de doelstellingen
E	> € 1.500.000	Zeer groot	Zeer ernstige bedreiging voor de doelstellingen

Ieder risico krijgt zo een risicoscore waaraan een risicopercentage hangt. Dit percentage vermenigvuldigd met het risico leidt tot een risicobedrag. De uitkomsten hiervan staan opgenomen in het risicoprofiel of risicocontrolematrix.

Risico's

Onderwerp	Omschrijving van het risico	Risico-score	Risico-kans in %	Bedrag	Risico-bedrag	I of S	Reactie	Beheersmaatregel
<u>Grondexploitatie</u> Gronden met hogere marktwaarde die onder de overgangsregeling tot 1/1/2020 vallen en nog niet in exploitatie zijn genomen.	Boekwaarde van deze gronden verlagen tot de agrarische marktwaarde.	4e	75%	3.516.692	2.637.519	I	beheersen	Activiteiten ontplooiën om de betreffende plannen voor 2020 in exploitatie te hebben genomen.
<u>Grondexploitatie</u> Bouwgrondexploitatie BIE plannen (<i>bedrag is 25% van de boekwaarde 31/12/2017</i>)	De begrote lasten worden niet meer afgedekt door de begrote baten.	1c	15%	2.587.750	388.163	I	beheersen	Toekomstige negatieve resultaten worden direct via een voorziening genomen. Pas investeren als er reële verkopen worden verwacht. Verkoop stimulerende maatregelen nemen.
<u>Gemeentefonds</u> Gemeentefonds (<i>bedrag is 5% van het begrote bedrag 2018</i>)	Door aanpassingen in de accressen en maatregelen van het Rijk.	3c	40%	1.556.800	622.720	I	accepteren	Indien van toepassing kortingen doorrekenen aan de budgetten van de vakafdelingen.
<u>Gemeentefonds</u> Wijziging systematiek BTW-compensatiefonds (BCF) (<i>bedrag is 80% van de berekende ruimte</i>)	De ruimte onder het plafond BCF wordt pas na de september-circulaire berekend en uitbetaald.	5c	60%	660.565	396.339	S	beheersen	De berekende ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds wordt deels (80%) opgenomen als nog te ontvangen.

<i>onder het plafond BCF, stand meicirculaire 2018)</i>								
<u>Sociaal domein</u> Het sociaal domein <i>(bedrag is 5% van het begrote bedrag 2018)</i>	De lagere budgetten vanuit het rijk zijn budgetneutraal in de begroting opgenomen. Het risico bestaat dat dit niet door middel van de transformatie op te vangen is.	3c	40%	740.000	296.000	S	verminderen / accepteren	Het beleid overeenkomstig aanpassen. Het aanwenden van de opgebouwde reserve.
<u>Sociaal domein</u> Abonnementstarief Wmo	Het rijk wil een vaste bijdrage Wmo van € 17,50 invoeren. Dit komt in de plaats van de inkomensafhankelijke bijdrage. Voor Midden-Drenthe leidt dit tot lagere inkomsten.	5c	60%	300.000	180.000	S	accepteren	Op dit moment staat de regeling ter discussie. Gemeenten en de VNG zijn tegen de maatregel. Het is (ook) onduidelijk of gemeenten voor de maatregel worden gecompenseerd (landelijk gaat het om 100 miljoen).

<u>Participatiewet</u> Eigen risico Inkomensdeel	Uitkeringslasten tot 107,5% van het door het rijk toegekende inkomensdeel komen voor risico van de gemeente. De geraamde rijksbijdrage bedraagt afgerond € 7.335.000. 7,5% hiervan is € 550.125	3c	40%	550.125	220.050	S	verminderen / accepteren	In de werkprocessen is veel aandacht voor het voorkomen van fraude. In het kader van de re-integratie worden zoveel mogelijk bijstandsgerechtigden naar werk begeleid. Een plotselinge stijging van het aantal bijstandsgerechtigden kan echter niet altijd worden opgevangen.
<u>Overhead</u> Staatssteun & Europese aanbesteding	Onvoldoende kennis over de complexe regelgeving op dit gebied waardoor ten onrechte Staatssteun wordt verschaft of onjuist wordt aanbesteed.	1b	15%	500.000	75.000	S	Verminderen	Processen zijn zo ingericht dat in principe advisering plaatsvindt door Juridische zaken (Staatssteun) en / of de inkoper (gecoördineerde inkoopfunctie).
<u>Ruimtelijke ordening</u> Legesopbrengsten omgevingsvergunningen	Dat de begrote legesopbrengsten niet worden gerealiseerd. Zeer conjunctuurgevoelig.	3b	20%	686.000	137.200	I	verminderen	Flexibel inspelen op de lastenkant als de baten/werkzaamheden achterblijven.
<u>Begraafplaatsen</u> Opbrengst begraafrechten	Dat de begrote legesopbrengsten niet worden gerealiseerd.	4a	15%	440.000	66.000	I	verminderen	Informeren over mogelijkheden gemeentelijke begraafplaatsen, lasten verlagen

<u>Overhead</u> Digitale dienstverlening (bedrag is een ingeschat bedrag)	Welke schade een inbraak kan veroorzaken is nauwelijks te geven. Hangt af van de informatie die er wordt afgehaald en wat ermee wordt gedaan.	2b	15%	500.000	75.000	I	voorkomen	Optimale beveiliging en jaarlijks via een audit toetsen.
<u>Overhead</u> Garantstellingen	De gemeente heeft nog 5 gewaarborgde geldleningen. Restant waarde is nog € 2,2 miljoen. Het risicobedrag stellen wij op 25%	1b	15%	550.000	82.500	I	Accepteren	Wij kunnen hier niet zelf op sturen. Wij geven geen nieuwe garantstellingen meer af.
<u>Overhead</u> Salarissen	Het rijk compenseert niet alle ontwikkelingen op het gebied van premies en Cao. Wij gaan uit van een afwijking van 1%.	5b	50%	166.000	83.000	I	Accepteren	Ontwikkelingen moeten worden doorgevoerd.
<u>Economische ontwikkeling</u> Kettingbeding Westeinde 52A.	Op dit pand rust een kettingbeding om niet bepaalde bedrijven te vestigen	1C	15%	450.000	67.500	I	beheersen	De planning is om op dit gebied te bestemmen als parkeerplaats en niet voor de supermarkt. Bij de planontwikking hiermee rekening houden.

<u>Arbeidsparticipatie</u> Loonkostensubsidie	Open einderegeling	5a	20%	80.000	16.000	S	Accepteren	Afhankelijk van de jaarlijkse uitkomst keuring moet uit eigen middelen worden bijgedragen.
<u>Wonen en bouwen</u> Verhuur gemeentelijke gebouwen	Dat de gebouwen op strategische gronden niet meer worden verhuurd.	4a	15%	150.000	22.500	I	Beheersen	
<u>Onderwijshuisvesting</u> Klimaatbeheersing schoolgebouw de Grift.	Dat de gemeente de juridische procedure verliest en zelf aansprakelijk blijft					I	beheersen	Juridisch control en het aanpassen van de werkprocessen. Voor de extra investering heeft de raad al een aanvullend krediet beschikbaar gesteld waarmee het financiële risico is afgedekt.
<u>Samenkracht en burgerparticipatie</u> Jade	Dit betreft de financiële afwikkeling met JADE die tot juridische procedures kan leiden bij faillissement.					I	beheersen	Nadruk op juridisch control. Er is bij de jaarrekening 2017 al een voorziening van € 1 miljoen gevormd waarmee het financiële risico is afgedekt.
<u>Economische ontwikkeling</u> Breedband Coöperatie Sterk Midden-Drenthe.	Er is lening verstrekt van € 2,75 miljoen					I	beheersen	Nadruk op juridisch control. Het beschikbaar gesteld bedrag is als een reserve geparkeerd. Het financiële risico is afgedekt.
					5.365.491			

Vaststellen weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen 2019

Op basis van de berekende weerstandscapaciteit en het risicobedrag kan het weerstandsvermogen voor 2019 als volgt worden berekend:

	Incidentele + structurele weerstandscapaciteit	7.660.000	
Weerstandsvermogen =	-----	=	-----
	Risicobedrag	5.365.000	= 1,4%

Uit deze inventarisatie blijkt dat de gemeente voldoende in staat is om mogelijke risico's af te dekken.

Risico's matrix

In onderstaande matrix zijn de risico's samengevat naar kans- en effectscore. De grote risico's - risico's met een relatief hoge kans- en effectscore - staan in de rode cellen. De kleine risico's – risico's met een relatief lage kans- en effectscore – staan in de groene cellen. Per cel is het aantal risico's opgenomen dat in de betreffende categorie valt.

Effect		A	B	C	D	E
		< 75.000	75.000- 250.000	250.000- 1.000.000	1.000.000- 1.500.000	> 1.500.000
Kans	5 1 per jr	1	1	2	0	0
	4 1 per 1-2 jr	2	0	0	0	1
	3 1 per 2-5 jr	0	1	3	0	0
	2 1 per 5-10 jr	0	1	0	0	0
	1 > 1 per 10 jr	0	2	2	0	0

Financiële kengetallen

Om een oordeel te kunnen vormen over de opgenomen kengetallen moeten ze in principe worden vergeleken met een voorgeschreven norm. Dit is echter niet de bedoeling van de wetgever geweest. De kengetallen worden niet extern genormeerd.

Het is de bedoeling dat college en raad samen - in onderlinge samenhang tussen de kengetallen - een interne normering ontwikkelen voor de eigen gemeente. Doordat alle gemeenten de kengetallen in de begroting en de jaarstukken publiceren kunnen ze op termijn ook met andere gemeenten worden vergeleken.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

	(bedragen x 1.000)	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
a	Vaste schulden (cf. art 46 BBV)	38.687	53.561	48.494	45.650	41.740
b	Netto vlottende schuld(cf art 49 BBV)	5.000	25.000	25.000	25.000	25.000
c	Overlopende passiva (cf art 49 BBV)	100	600	600	600	600
d	Financiële activa (cf art 36 lid d, e en f BBV)	2.422	2.422	2.337	2.264	1.707
e	Uitzettingen < 1 jaar (cf art. 39 BBV)	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
f	Liquide middelen (cf art 40 BBV)	580	580	580	580	580
g	Overlopende activa (cf art 40a BBV)	0	0	0	0	0
h	Totale baten (cf art 17 lid c BBV (dus excl mutaties reserves)	81.284	80.982	81.000	81.000	81.000
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%)	48%	92%	85%	82%	78%

Analyse

De netto schuldquote is een percentage dat ongeveer overeenkomt met het Europese schuldplafond van 60% van het bruto binnenlands product. Dat percentage geldt voor de lidstaten van de Europese Unie. Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%. De schuldquote loopt vanaf 2019 fors op. Dit is een gevolg van de financiering van de bouw van een brede VO school in Beilen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Dit noemen we de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, op voorwaarde dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c BBV).

	(bedragen x 1.000)	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2018	2019	2020	2021	2022
a	Vaste schulden (cf. art 46 BBV)	38.687	53.561	48.494	45.650	41.740
b	Netto vlottende schuld(cf art 49 BBV)	5.000	25.000	25.000	25.000	25.000
c	Overlopende passiva (cf art 49 BBV)	100	600	600	600	600
d	Financiële activa (cf art 36 lid d, e en f BBV)	6.971	7.289	6.191	5.876	5.557
e	Uitzettingen < 1 jaar (cf art. 39 BBV)	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
f	Liquide middelen (cf art 40 BBV)	580	580	580	580	580
g	Overlopende activa (cf art 40a BBV)	0	0	0	0	0
h	Totale baten (cf art 17 lid c BBV (dus excl mutaties reserves)	81.284	80.982	81.000	81.000	81.000
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%	42%	86%	81%	78%	73%

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

	(bedragen x 1.000)	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2018	2019	2020	2021	2022
a	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	30.366	30.940	29.924	29.924	29.924
b	Balanstotaal	113.233	108.646	104.681	100.771	97.962
	Solvabiliteit (A/B) * 100%	27%	28%	29%	30%	31%

Analyse

De solvabiliteit geeft een goed beeld van de mate waarin een gemeente zijn bezittingen financiert met eigen vermogen of vreemd vermogen.

Het landelijk gewogen gemiddelde is 29%. Met 27% zitten wij dus iets onder het gemiddelde. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de financiering van de bouw van de VO school in Beilen.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. In artikel 38, onderdeel a, van het BBV wordt gevraagd om in de balans afzonderlijk op te nemen:

Grond- en hulpstoffen gespecificeerd naar:

- Niet in exploitatie genomen bouwgronden; en
- Overige grond- en hulpstoffen.

In onderdeel b van artikel 38 wordt gevraagd om 'onderhanden werk' te vermelden, hieronder vallen ook bouwgronden in exploitatie. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17 BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

	(bedragen x € 1.000)	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
a	Niet in exploitatie genomen / strategische gronden (cf. art. 38 lid a punt 1 BBV)	7.962	7.962	7.962	7.962	7.962
b	Bouwgrond in exploitatie (cf. art. 38 lid b BBV)	11.041	11.041	11.041	11.041	11.041
c	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	80.826	79.622	79.000	79.000	79.000
	Grondexploitatie (a + b) / c * 100%	24%	24%	24%	24%	24%

Analyse

We hebben per 1 januari 2019 iets meer dan € 11 miljoen aan gronden in exploitatie. De waardering hiervan is afhankelijk van de (verwachte) toekomstige verkopen. Dit wordt jaarlijks intern geanalyseerd en beoordeeld door de accountant.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is in een notitie van de commissie BBV vastgelegd en moet conform het BBV ook in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

In artikel 19 onderdeel c BBV wordt een overzicht gevraagd van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma tenminste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. In artikel 19 onderdeel d BBV wordt een overzicht gevraagd van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In artikel 23 BBV staat dat deze gegevens ook moeten worden verstrekt voor de meerjarenraming. Deze gegevens worden ook verstrekt bij de jaarrekening (zie artikel 19 BBV).

Op basis van deze gegevens kan het saldo van de structurele baten en structurele lasten worden berekend. Daarbij wordt het saldo opgeteld van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17 onderdeel c BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten is het noodzakelijk om de volgende cijfers te presenteren:

	(bedragen x 1.000)	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2018	2019	2020	2021	2022
a	Totale structurele lasten	76.121	82.246	82.000	82.000	82.000
b	Totale structurele baten	77.362	82.250	82.000	82.000	82.000
c	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	1.724	1.781	1.781	1.781	1.781
d	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	1.338	1.268	1.268	1.268	1.268
e	Totale baten	79.086	82.250	82.000	82.000	82.000
	Structurele exploitatieruimte (B-A) + (D-C)/e* 100%	1,08%	-0,62%	-0,63%	-0,63%	-0,63%

Analyse

In de begroting van 2019 zijn alle structurele lasten afgedekt met structurele baten. Dit is in overeenstemming met de eisen van de provincie als toezichthouder.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente.

De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in jaar t (huidig jaar) te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (vorig jaar) en uit te drukken in een percentage. De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van

gemeenten in 2018 - op basis van de cijfers van het Coelo - bedragen € 721. De woonlasten van het landelijke gemiddelde bedragen voor 2018 0,7%. Meerjarig wordt met dit percentage rekening gehouden voor de bepaling van landelijke gemiddelde woonlasten.

(bedragen x 1.000)		Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2018	2019	2020	2021	2022
a	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	231,00	236,00	241,00	246,00	251,00
b	Rioolheffing voor een gezin	238,50	238,50	238,50	238,50	238,50
c	Afvalstoffenheffing voor een gezin	205,00	230,25	233,25	237,25	241,25
d	Eventuele heffingskorting	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
e	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (a + b + c - d)	674,50	704,75	712,75	721,75	730,75
f	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	723,00	721,00	726,05	731,13	736,25
	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar t-1 (e / f) * 100%	93,29%	97,75%	98,17%	98,72%	99,25%

De woonlasten van het landelijke gemiddelde bedragen voor 2018 0,7%. Bij de woonlasten van het landelijke gemiddelde wordt meerjarig rekening gehouden met deze een jaarlijkse stijging van 0,7%.

* Gemiddelde WOZ-waarde woningen 2018 (waardepeildatum 1-1-2017) is € 244.000.

Bron is de Coelo Atlas van de lokale lasten.

Analyse

We blijven voor 2019 weer beneden het landelijk gemiddelde. Alleen wordt het verschil wel kleiner.

